

sicæ veritatis; sed nescio quæ logica vel metaphysica. Deinde explicat, quid reuera sit, & **PROP. 9.**
qualis ea forma, quæ ab agente generatur, dum generatur corpus naturale; & de quâ verifi-
cantur quæcumque dicunt Peripatetici de sua, vno tantum excepto, vt inferius ostendat n. 33.

Itaque *9* quoad primum, cenſeo nullam talem eſſe in rerum natura materialem formam
ſubſtantialem, qualem inducunt iuxta numerum 2 Peripatetici ab agentibus naturalibus factam
ex aliqua ipſius materia; & ita factam vere ac proprie per generationem; & tamen factam ex
nihilò ſui, adeoque diſtinctam realiter ſecundum propriam entitatem phyſicam à quacunque
ſui materia. Id vero probo tribus argumentis; quæ ſi tu libero animo penetrare ſtuderis,
perſpicias eſſe totidem demonſtrationes.

Primum *2* argumentum ducitur ex eo quod agentia naturalia non habent vim efficiendi
formam materialem ex materia, quæ reuera non eſt eius materia, ſed ſolum voce tenus eſt
eius materia. At euidenter materia compoſiti naturalis, non eſt reuera ſed ſolum voce tenus
materia formæ eius quæ ſit ex nihilo ſui; & eatenus (quæcumque dicatur habere materiam)
nullam habet quæ ſit aliquid eius. Igitur nulla eſt materialis forma quæ ab agentibus natu-
ralibus fiat ex nihilo ſui, & ex materia quæ nihil eius eſt, ſive à qua realiter phyſice ipſa diſtin-
guitur ſecundum realem ac phyſicam ſuam entitatem. Maior eſt poſtularum primum, vel
ſane ex eo oritur; quatenus, vt oſtenſum eſt, fieri ex materia quæ ſolum voce tenus eſt ma-
teria, eſt reuera fieri ex non-materia, ſeu creati iuxta definitionem primam. Minor eſt eu-
dens ex dictis ab initio, & poſſiſſimum num. 22. Igitur in forma ſyllogiſtica vera ſequitur
concluſio.

Alterum *2* argumentum ducitur ad hominem ex definitione cauſæ materialis quam ipſe-
met Ariſtoteles tradidit, & ego ex eius mente expoſui cap. 11 Phil. Entis num. 3; vi cuius de-
finitionis eſſentiale eſt cauſæ materiali, vt ſi cauſa intrinſeca, & inſit ſuo cauſato; ſic enim de-
finitur, cauſa materialis eſt *id ex quo cum inſit, aliquid ſit*. Cum igitur ex tota peripatetica
ſchola, materia quæ eſt cauſa materialis compoſiti phyſici, ſit ſimul etiam cauſa materialis for-
mæ corporeæ eiusdem compoſiti phyſici: conſequens eſt vt quemadmodum eſt cauſa intrin-
ſeca reſpectu compoſiti, quod cauſat materialiter; ita etiam ſit cauſa intrinſeca, reſpectu for-
mæ eius, quam pariter cauſat materialiter. At ſi reſpectu eius eſt cauſa intrinſeca, neceſſario
eidem inſit tanquam ſuo cauſato; & quod in idem recidit, eſt aliquid eius; id enim eſt in-
eſſe: ſicut corpori phyſico inſit, ſive eſt aliquid eius, ſecundum quod illi inſit; ſeu ſecundum
quod eſt cauſa eius intrinſeca.

Neque *6* hoc nouum videatur neotericis Peripateticis, quod priſcis minime nouum, aut
quouis modo abſurdum viſum eſt: nam ſi hoc à veritate alienum putaffent, præſertim Ariſt.
duas tradiſſent cauſæ materialis definitiones, quibus duo diuerſi, & maxime diuerſi, expri-
merentur modi cauſandi materialiter (ſi putaffent reuera eſſe duos) nempe vnus, quo cau-
ſatur compoſitum à materia, quæ ipſi inſit velut cauſa intrinſeca: & alter, quo forma cauſa-
retur à materia, quæ illi minime inſeſſet, velut cauſa reſpectu eius extrinſeca. Nam euident
eſt eo caſu definitionem cauſæ materialis, quam nunc habemus ex Ariſt. & omnes recipiunt
vt vniuerſalem; non poſſe niſi æquiuoce conuenire cauſæ materiali corporis phyſici, & cauſæ
materiali formæ eius corporeæ.

Cum ergo Ariſt. non niſi vnicam tradiderit cauſæ materialis definitionem; & illam non
vt æquiuocam, ſed vt vniuocam recipiant Peripatetici (& certe nullam eius aliter recipiendæ
rationem afferre poſſint; vt patet ex ſuperius diſcuſſis eorum dicendi modis, detectisſque ini-
bi repugnantis) neceſſe eſt, vt ſi coherenter loqui velint, definitionem illam vnicam à ſe
aſſignatam ſic explicant, vt æque proprie omni cauſæ materiali, & reſpectu cuiuſcunque
eius cauſati, conueniat: aut ſi nolint æque proprie conuenire illi reſpectu formæ; neceſſe
eſt fateantur formam ſecundum quod minus proprie materialiter cauſatur; pariter minus pro-
prie generari: hoc enim ex illo euidenter ſequitur. Et quia inter proprie generari, & proprie
creari nullum eſt medium; ſicut non eſt medium inter fieri ex nihilo & fieri ex aliquo: ſi ne-
ges formam æque proprie atque compoſitum cauſari materialiter; & ideo conſequenter ne-
ges materiam æque proprie eſſe cauſam materialem formæ corporeæ & compoſiti: neceſſe eſt
fatearis formam corpoream proprie creati: & ita incidet in alterum è duobus; vt nimirum vel
dicas agentia naturalia creare proprie contra primum poſtul. vel nullam producere formam
contra tertium.

Tertium *2* argumentum æque ad hominem ducitur à definitionibus generationis & crea-
tionis quas nuſquam vidi uſurpari, niſi vniuoce; ita vt eodem modo, & æque conueniant ſuis
definitis. At euident eſt generationem quidem aliter dici debere de forma; & aliter de com-
poſito, ſi verum eſt compoſitum ideo proprie generari, quod fiat ex materia, in quantum hæc
eſt aliquid eius: & forma ideo dicatur æque proprie generari, quod fiat ex materia; cum ta-
men nec ſit nihil eius. Et ſimiliter euident eſt longe diuerſo modo animam rationalem deno-

tenia duo
continet.

9 Quoad
primum pro-
batur.

25
2. Primo
argumento;

26
a 2. Argu-
mento.

27
b Confir-
matur ea-
ratio ad
hominem
ex mente
Ariſt.

28
c 3. Argu-
mento.